

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
อุบลราชธานี อำนาจเจริญ*

The 21st Century School Administrators' Skills in Secondary
Schools Based on Teachers' Perceptions under the Ubon Ratchathani
and Amnat Charoen Secondary Educational Service Area Office

นวพร ศรีสวัสดิ์, สมฤทัย เต่าจันทร์ และชวนคิด มะเสนะ

Nawaphorn Srisawat, Somrutai Taochan and Chuankid Masena

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nawaphorn.sg65@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู 2) เปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ครู จำนวน 344 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ 2) กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอนจำนวน 4 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

*ได้รับบทความ: 18 กรกฎาคม 2567; แก้ไขบทความ: 24 ตุลาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 6 พฤศจิกายน 2567

Received: July 18, 2024; Revised: October 24, 2024; Accepted: November 6, 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .35)
2. การเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนา ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า 1) ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายการดำเนินงานภายในองค์กร 2) ทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธีการสื่อสารทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้ร่วมกัน 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดเชื่อมโยงอย่างเป็นองค์รวม 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาให้มีความทันสมัยด้วยวิธีการที่หลากหลาย และ 6) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลอย่างถูกต้องชัดเจน

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา; ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21; โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the 21st-century skills of school administrators in secondary schools based on teachers' perceptions, 2) compare the 21st-century skills of school administrators in secondary schools based on teachers' perceptions, categorized by position, educational level, and work experience, and 3) explore development guidelines regarding the 21st-century skills of school administrators in secondary schools according to teachers' perceptions. This is quantitative research. The sample group consisted of 1) 344 teachers selected through stratified random sampling, and 2) a targeted interview group including 2 school administrators and 4 teachers selected through purposive sampling. The research instruments used were a 5-point Likert scale questionnaire, with a reliability coefficient of .95, and a structured interview. Data analysis employed percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings revealed that:

1. The 21st-century skills of school administrators in secondary schools, as perceived by teachers, were at a high level overall ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .35).

2. The comparison of 21st-century skills of school administrators in secondary schools, categorized by position, educational level, and work experience, showed no significant differences overall.

3. The development guidelines for the 21st-century skills of school administrators in secondary schools were as follows: 1) In terms of technical skills, school administrators should establish operational networks within the organization. 2) In terms of communication skills, administrators should implement communication strategies that foster shared understanding among staff. 3) Regarding interpersonal skills, school administrators should encourage participation from all stakeholders. 4) Concerning analytical and creative thinking skills, administrators should be able to integrate ideas holistically. 5) In terms of technological and digital skills, school administrators should use diverse approaches to modernize through digital technology. 6) As for learning management skills, school administrators should have clear and accurate processes for transmitting information.

Keywords: School Administrators; 21st Century School Administrators' Skills; Secondary Schools

1. บทนำ

ระบบการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมโลก ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนต้องเตรียมพร้อมสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการที่จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้วยการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในภาพรวมมากกว่าความสำเร็จทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียวในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมความรู้และทักษะต่อโลกและเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลก สถานศึกษาควรเป็นสถานที่ใช้เป็นศูนย์รวมการประสานระหว่างครูและนักเรียน เพื่อจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ ผู้เรียนจะเกิดองค์ความรู้ขึ้นได้ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี มีการเรียนรู้ด้วยวิธีการแก้ปัญหาและการควบคุมตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ องค์ประกอบของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องสามารถคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ สื่อสารได้ และตระหนักรู้สิ่งต่างๆ ได้ทั่วโลก รวมทั้งมีความสามารถทางเทคนิค สถานศึกษาต้องกำหนดให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการคิดสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง มีทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และทักษะภายในตัวบุคคล ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำงานและเป็นพลเมืองที่มีชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการรับรู้และปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลง โดยการพัฒนาตนเอง คิดค้นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ๆ และปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานทั้งในและนอกองค์กร รวมถึงวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ ใส่ใจในศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษา และปรับบทบาทในการสร้างระบบการทำงานและการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อยกระดับผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ และดำรงชีวิตได้ในสังคม (สมหมาย อัครนอกกลอย 2556, หน้า 6)

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะองค์กรประเภทหรือระดับใดก็ตาม จะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง จากผลที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโลกข้อมูลข่าวสาร การแข่งขันที่ไร้พรมแดน ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและภาวะที่มีทรัพยากรจำกัด ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ด้วยข้อผูกพันต่อการให้บริการสาธารณะและมีความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการใช้ศักยภาพที่ดี ทำงานให้เกิดผลสูงสุด สร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีการติดต่อสื่อสารลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นผู้มีทักษะทางการบริหารการจัดการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อองค์กรสูงสุด ภายใต้แรงกดดันที่เปลี่ยนแปลงในลักษณะเช่นนี้ หัวหน้าถือว่าเป็นบุคลากรผู้นำหลักที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ดี ซึ่งมีคำถามว่า คุณลักษณะของผู้นำเช่นไรที่จะเหมาะสมกับสถานการณ์ ในยุคของการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปนี้ เพื่อจะได้มีการเตรียมผู้บริหารหรือสร้างผู้บริหารรุ่นใหม่ ให้มีลักษณะเหมาะสมกับยุคปฏิรูป ทั้งในปัจจุบันจนถึงอนาคต (เทียน ทองแก้ว 2554, หน้า 1)

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา ทักษะเชิงมโนภาพ เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ยังเป็นผลมาจากผู้นำจะดำเนินงานภายใต้การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ มากขึ้น จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นนักพัฒนานโยบายมากกว่าเป็นผู้รังสรรค์นโยบายไปปฏิบัติ และแนวโน้มแรงกดดันทางสังคมที่เกิดขึ้น อย่างรวมเร็วจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีทักษะ ในลักษณะที่ว่ามานั้นอยู่ในระดับสูง กว่าที่เคยเป็นมา นอกจากการพัฒนาทักษะเชิงมโนภาพแล้ว ทักษะเชิงมนุษย์ มีความสำคัญอย่างยิ่งด้วยเช่นกัน เกี่ยวกับหลักการแนวคิดนักวิชาการและทฤษฎีต่างๆ ตามทัศนคติเชิง วิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดทักษะเชิง เทคนิคซึ่งจำเป็นอยู่ด้วยเช่นกัน เพราะสิ่งเหล่านั้นจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพการบริหารได้ในระดับหนึ่ง และเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาใหม่ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทของหน่วยงานหรือ ท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม (วิโรจน์ สารรัตนะ 2557, หน้า 261-271)

ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยมุ่งสร้างจุดเน้นพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นทักษะ สร้างสมรรถนะที่ดี ส่งเสริมประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษา สร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการโดย ผ่านสหวิทยาเขต เน้นการให้บริการ สถานศึกษา และการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา มีระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ สร้างหลักประกันในการจัดการศึกษาทั้งด้านโอกาสและคุณภาพการศึกษา ที่ยั่งยืน สนองกลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญที่ 3-4 และ ยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะ เทคนิค สมรรถนะ คุณลักษณะครอบคลุมการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ 2566, หน้า 30)

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ทางผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ ในเรื่องทักษะของผู้บริหารสถาน ศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ว่าครูมีความคิดเห็นอย่างไรต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 มากน้อยเพียงใด และต้องการเปรียบเทียบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของครู มีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนา ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการบริหาร งานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคมและเพื่อ พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติ ของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2566 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 81 โรงเรียน จำนวนครู 3,289 คน (หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ที่ ศธ 04351/6733)
2. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,289 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่งของครูผู้สอน และเทียบสัดส่วน รวมทั้งสิ้น 344 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน และตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 6 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล 6) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถาม โดยมีข้อความครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี ทั้ง 6 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับบทบาททักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความตรงของเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติการทดสอบค่าที (t-test) ค่าสถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test)
6. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือส่งจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในรูปแบบออนไลน์และด้วยตนเองไปยัง สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและนัดหมายเพื่อขอรับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการนัดหมายกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการสัมภาษณ์

4. สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .35) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .30) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .32) ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .34) ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .33) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .36) และทักษะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .26)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผู้บริหารสามารถสร้างเครือข่ายการดำเนินงานภายในองค์กร มีวิธีการสื่อสารทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม สามารถคิดเชื่อมโยงอย่างเป็นองค์รวม เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาให้มีความทันสมัย ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลอย่างถูกต้องชัดเจน

5. อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของครู 6 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล 6) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ มีระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีกลยุทธ์และเทคนิควิธีการในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รู้เท่าทันกระแสโลกาภิวัตน์ ในยุคปัจจุบัน ส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้ บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีการนำเสนอความคิดในการทำงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย อีกทั้งยัง ส่งเสริมและให้โอกาสผู้ร่วมงานมีบทบาทเป็นผู้นำ เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคคลในองค์กรและผู้บริหารมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาการบริหารจัดการ และให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยบั๋ง คำนวณว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ (2561, หน้า 31) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรดาว สอนองพันธ์ (2557, หน้า 34) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน สามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก และรายด้านอยู่ในระดับ มาก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน เนื่องจาก การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนมองเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองให้ก้าวทันสังคมโลก ทุกคนล้วนนำ นวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน อีกทั้งยังมีนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดที่ได้

กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่างๆอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเมธาพร ชีวชาญภรณ์ (2563, หน้า 98-100) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 102) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร สามารถประยุกต์ใช้และบริหารตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 91) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของโชคชัย นาไชย (2559, หน้า 31) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารความขัดแย้ง ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ การวางแผนและกำหนดนโยบายรวมถึงทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารควรมีเทคนิคในการตัดสินใจ โดยอิงข้อมูลสารสนเทศ และควรมีความสามารถในการสั่งการ มอบหมายงาน ประเมินผล และสอนงาน นอกจากนี้ ยังต้องมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ ใช้สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้

อย่างคล่องแคล่ว รวมทั้งมีเทคนิคในการระดมความคิดเพื่อพัฒนาการทำงาน แบบร่วมมือสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา ประสมนาถ (2554, หน้า 59) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน ไม่ความแตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู จำแนกเป็นรายทักษะ ดังนี้

3.1 ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายการดำเนินงานภายในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 102) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจะต้องมีเทคนิคการบริหารได้เกิดจากการมีเครือข่ายความร่วมมือให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้หลักการของวงจรเดมมิงหรือรูปแบบชุมชนทางวิชาชีพ มาเป็นรูปแบบการบริหาร การให้ขวัญกำลังใจมีผลกระทบมาภิบาลจากนี้ผู้บริหารต้องรอบรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการเงินและพัสดุ ผู้บริหารมีความเข้าใจความต้องการของครูจึงจะสนองความต้องการได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กรุงชาติ (2561, หน้า 6-7) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความชำนาญหรือความสามารถ ในการกระทำหรือการปฏิบัติ ในการเป็นผู้นำทีม เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการประสานงานและ หาแนวทางให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน แบ่งหน้าที่การทำงานให้บุคลากรมีส่วนร่วม ร่วมในการรับผิดชอบงาน ให้โอกาสบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำในงานที่ได้รับมอบหมาย

3.2 ทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการสื่อสารทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 102) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและการนำเสนอข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพตระหนักและให้ความสำคัญวิธีการสื่อสารกับองค์กรและชุมชนให้มีความเข้าใจตรงกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กรุงชาติ (2561, หน้า 6-7) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน สรุปได้ตรงประเด็น ชัดเจน มีทักษะภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี สามารถเจรจา ตอรอง และโน้มน้าวเพื่อประโยชน์ในการทำงาน มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีม นำการประชุมและนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานของสถานศึกษาไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่องและทันเวลา โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร

3.3 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 91) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า พฤติกรรมของมนุษย์ มีมนุษยสัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักการยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น สร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็น เสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงเทพฯ (2561, หน้า 6-7) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน สรุปได้ตรงประเด็น ชัดเจน มีทักษะภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี สามารถเจรจา ตอรอง และโน้มน้าวเพื่อประโยชน์ในการทำงาน มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีม นำการประชุมและนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานของสถานศึกษาไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่องและทันเวลา โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร

3.4 ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาคิดเชื่อมโยงอย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวดา สอนองผัน (2557, หน้า 34) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้บริหารจัดการเชื่อมโยงระบบงานภายในองค์กรเข้าด้วยกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นการใช้เทคโนโลยีที่มีอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Robinson (2012, p. 191) กล่าวว่า การเป็นผู้นำสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถเป็นผู้นำในกระบวนการคิดสร้างสรรค์เพื่อหาวิธีการใหม่ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาให้มีความทันสมัยด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กรุงเทพฯ (2561, หน้า 92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ผู้บริหารควรมีการพัฒนาในด้านการนำเทคโนโลยี เข้ามาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของผ่องพรรณ พลราช (2560, หน้า 27-40) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ผู้นำสถานศึกษาจะต้องรวบรวม วิเคราะห์ และ ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการพัฒนา องค์กร มอบหมายความรับผิดชอบให้กับบุคลากรให้เหมาะสมกับ ความสามารถของแต่ละบุคคล ยึดมั่นตาม กฎระเบียบขององค์กร และมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหารงาน วางแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการทรัพยากรอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้กระบวนการในการ ติดตามประเมิน ประสิทธิภาพที่หลากหลายและมีมาตรฐาน เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.6 ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล อย่างถูกต้องชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวดา สอนงพันธ์ (2557, หน้า 34) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ ต้องรู้จักประกอบของการจัดการ เรียนรู้ ขอบข่ายงานวิชาการครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การ จัดบริการการวัดผลประเมินผลและการติดตามผล รวมทั้งการใช้จัดหาทรัพยากรแหล่งวิทยาการในการ สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องเป็นผู้มีภูมิรู้ เป็นนักวิชาการที่ดีจึงจะบริหารงาน ในโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องพรรณ พลราช (2560, หน้า 27-40) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัย ทัศน์มุ่งเน้นความสำเร็จของผู้เรียน วางแผนพัฒนาเชิงกลยุทธ์ในระดับเขตพื้นที่และระดับโรงเรียนตาม บริบทของวัฒนธรรม ชุมชน ความสนใจของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน เพิ่มขีดความ สามารถของบุคลากรในองค์กรให้ทำงานตามความถนัดและความสามารถของตนเองเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน และสามารถบริหารทรัพยากรอื่นๆ ในโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ พร้อม ทั้งกำหนดเป้าหมายและแผนงานในการบรรลุเป้าหมายได้อย่างชัดเจน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษา ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผู้วิจัยมีแนวทาง

การพัฒนาทักษะที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

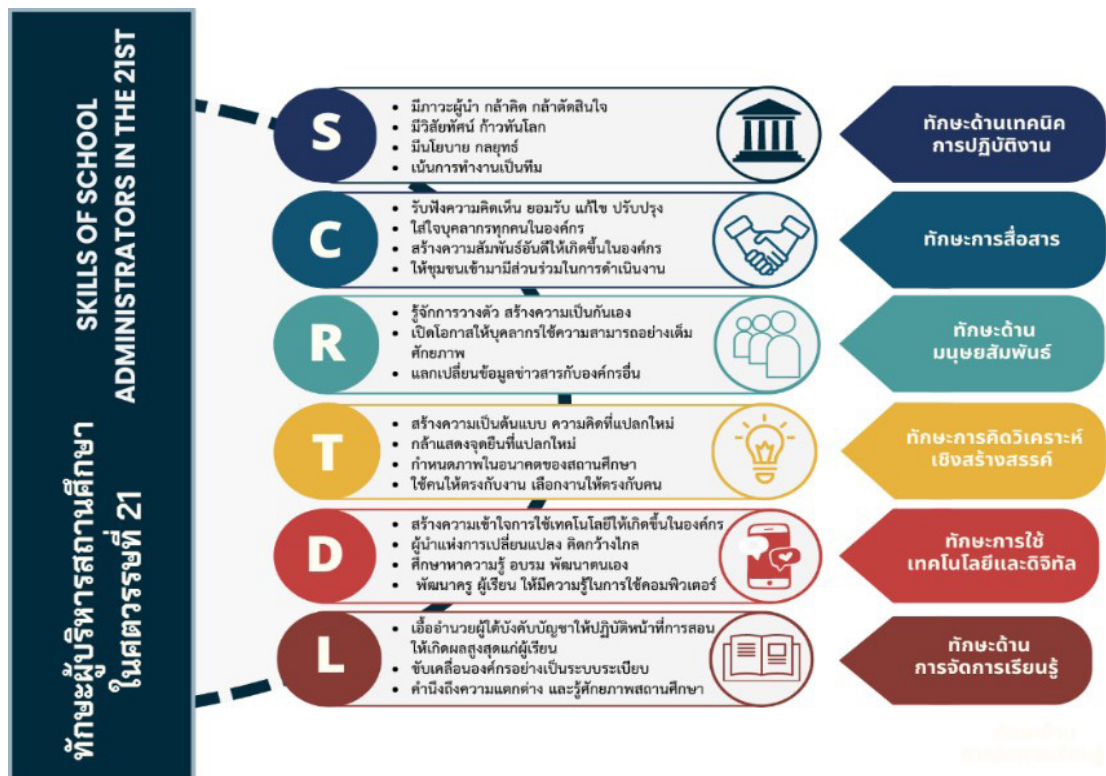
1. ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรม พัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพ และการสื่อสาร เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดบริบทสภาพแวดล้อมที่ดีในองค์กร
2. ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ส่งผลให้เกิดการเพิ่มพูนทางการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด
3. ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรม พัฒนาตนเองด้านนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ และการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และการดำเนินงานภายในองค์กรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในองค์กรเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ได้องค์ความรู้ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน ต้องก้าวทันโลก มีภาวะผู้นำ กล้าตัดสินใจ เด็ดขาดเป็นผู้นำขององค์กร มองเป้าหมายมากกว่าวิธีการ ดำเนินการภายใต้การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกลยุทธ์วิธีการในการขับเคลื่อนกำลังคน เห็นความสำคัญของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นผู้ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นในองค์กร นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการระบบ ลดขั้นตอน เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว 2) ทักษะการสื่อสาร ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ได้ทางออกที่ดีที่สุด เกิดการแสดงความคิดเห็นและสะท้อนกลับ มองปัจจัยบริบทสิ่งแวดล้อมรอบด้านเสมอ ใส่ใจบุคลากรทุกคนในองค์กร สร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในองค์กร สื่อสารได้ดีเพราะจะนำไปสู่การรับรู้และเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจถูกต้อง ตรงกันกับบุคคลภายในและภายนอกองค์กร โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดผู้เรียน นำพาองค์กรถึงเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ต้องรู้จักการวางตัว ต้องสร้างความเป็นกันเอง มีกาลเทศะ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สร้างศรัทธา สร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำตัวเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้บุคลากรภายในองค์กรได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ สร้างบรรยากาศประชาธิปไตย บริหารงานแบบสร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารสู่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆอย่างสร้างสรรค์ 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ สร้างความเป็นต้นแบบ มีความคิดที่แปลกใหม่ คิดนอกกรอบ ตามการเปลี่ยนแปลงของโลก

กล้าแสดงจุดยืนที่แปลกใหม่ สามารถคิดวิเคราะห์นโยบาย กลยุทธ์ จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงาน และระบบงาน ในสถานศึกษาจนนำไปสู่การปฏิบัติ สร้างวิสัยทัศน์ ทั้งสามารถกำหนดภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ว่า ใช้คนให้ตรงกับงาน เลือกรางวัลให้ตรงกับคน เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล มีความสำคัญมากในการบริหารงานภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีให้เกิดขึ้นในองค์กร ขับเคลื่อน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ให้มีทักษะและความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง คิดกว้างไกล ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ศึกษาหาความรู้ อบรม พัฒนาตนเองในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลเสมอ และ 6) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอื้ออำนวยผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนให้เกิดผลสูงสุดแก่ผู้เรียนและการขับเคลื่อนองค์กรอย่างเป็นระบบระเบียบ ครอบคลุมความแตกต่างของบริบทสิ่งแวดล้อม และสำคัญเลยคือความแตกต่างของผู้เรียน ต้องรู้ถึงศักยภาพของสถานศึกษา ศักยภาพของครู และศักยภาพผู้เรียน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรตมอนต์. (2559). ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ดัชนีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 32. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550. (2550). (27 เมษายน 2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนพิเศษ 51 ง. หน้า 42-47.
- โชคชัย นาไชย. (2559). ทักษะการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เทียน ทองแก้ว. (2554). สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ผ่องพรรณ พลราช และเกริกไกร แก้วล้วน. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 29. *Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences*, 1(1), 27-40.
- แพรวดา สนองฝัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เมธาวร ชิวขยาภรณ์. (2563). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

- วิโรจน์ สารรัตนะ และคณะ. (2557). ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(1), 261-271.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมหมาย อ่อนนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 7(1), หน้า 1-10.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ.
- Robinson, J. (2019). *Crawling Out-of-the-Box: 5 New Skills for 21st Century School Leaders*. Retrieved from <https://the21ststcentury principal.blogspot.com>